

Asia: VN/30511/2023

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi työriitojen sovittelusta ja eräiden työtaistelutoimenpiteiden edellytyksistä annetun lain muuttamisesta

Lausunnot

Yleiset huomiot

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry kannattaa esitettyjä muutoksia. Muutokset selkeyttävät sovittelutoiminnassa noudatettuja käytäntöjä ja antavat niille aiempaa paremman tuen lainsäädännön tasolla. Valtakunnansovittelijan aseman vahvistaminen sovittelulautakuntaa määrättäessä on myös positiivinen uudistus, jotta vahva työmarkkinatoiminnan asiantuntemus säilyy myös tilanteissa, joissa sovittelulautakunta joudutaan määräämään.

Huolimatta siitä, että esitetyt muutokset ovat varsin positiivisia, esityksen perustelutekstit vaativat tarkennuksia, jotta ne vastaavat Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelmakirjausta. Perustelutekstit sisältävät jonkin verran tulkinnanvaraisuuksia ja epäselvyyksiä, jotka tulee korjata.

Nykytila ja sen arviointi

-

Yleisperustelut luvut 3–6

-

Pykälät ja säännöskohtaiset perustelut

1 § *Lain tarkoitus ja soveltamisala*

Valtakunnansovittelijan tai sivutoimisen sovittelijan toimiminen sovittelulautakunnan puheenjohtajana on ehdottoman kannatettava uudistus. Valtakunnansovittelijan toimistossa on huomattava määrä osaamista ja ymmärrystä koskien työmarkkinoiden toimintaa ja työriitojen ratkaisemista. Valtakunnansovittelija ymmärtää myös lainsäädännön merkityksen ja sen asettamat

rajoitukset työriitojen sovittelussa. Sovittelulautakunnan puheenjohtajan nimeäminen toimiston ulkopuolelta aiheuttaa ennakoimattomia epävarmuustekijöitä sovittelutoimintaan, jonka ehdotettu muutos korjaisi.

3 § Valtakunnansovittelijan tehtävät

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry kannattaa ehdotusta, jonka mukaan valtakunnansovittelija itse arvioi toimiiko itse sovittelulautakunnan puheenjohtajana vai määrääkö tehtävään sivutoimisen sovittelijan.

11 § Sovinnon aikaansaaminen

Perustelutekstejä tulisi täsmentää siten, että sovittelija on hallitusohjelmakirjauksen mukaisesti, velvollinen noudattamaan yleistä linjaa sovittelutoiminnassaan. Perustelujen täsmällisempi muotoilu on erittäin tärkeää, sillä myös pienempien alojen sovitteluratkaisuilla saattaa olla huomattavan haitallinen yleinen vaikutus, jos yleistä linjaa tällaisten kohdalla ei noudateta.

13 § Sovintoehdotus ja sovittelun keskeyttäminen

Pääosin pykäläehdotuksen perustelut ovat hyvin laadittuja. Perusteluissa todettu yleisen linjan noudattamisen tärkeys sekä noudattamatta jättämisen riskit ovat keskeisiä seikkoja koko esityksen kannalta. Perusteluissa esitetty sovittelijan liikkumavara ratkaisun etsimisessä tarvitsee kuitenkin tarkennusta. Selvää on, että sovittelijalla tulee olla mahdollisuus esittää erilaisia ratkaisumalleja sovinnon saavuttamiseksi. Keskeistä kuitenkin on, että nämä mallit tulee esittää yleisen linjan puitteissa eikä sitä ylittäen. Ylitykset vaarantavat merkittäväällä tavalla järkevän palkanmuodostuksen ja työmarkkinoiden toimivuuden. Tässä kohdan liian epämääräiset perustelut lakiehdotukselle pahimmillaan vaarantavat koko uudistuksen tarkoituksen ja toimivuuden.

5 §

-

6 §

-

Varmo Olli
Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry